

Ван Цзяцин

ІНТЕНЦІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ КИТАЙСЬКОЇ ХОРОВОЇ МУЗИКИ А CARPELLA

Wang Jiaqing

THE INTENTIONS OF THE MODERNIZATION OF CHINESE CHORAL MUSIC A CARPELLA

Академічна хорова музика відіграє вагому роль у мистецькому житті сучасного Китаю та є яскравим явищем, що демонструє високий рівень професіоналізму та різноманіття в жанрово-стильових та виконавських проявах. Художньою збагаченню та зміні статусу цієї сфери, що стрімко еволюціонувала протягом ХХ — поч. ХХІ ст., та послала провідне місце у концертно-виконавській та педагогічній практиці КНР, сприяли суспільно-політичні й культурні рухи в цій країні, які зумовили посиленню комунікативних зв'язків та активізації діалогічної взаємодії самотутніх традицій китайського мистецтва й світового музичного досвіду.

У контексті різноспрямованих процесів розвитку вокально-хорової творчості китайських композиторів сьогодення набуває розквіту хорова а сарпел'на музика, поява перших взірців якої на художньо-історичній арені КНР («Му Лань — рятівник своєї матері» Хуан Цзи) датується 1929 р. На сучасному етапі в цій темброво специфічній колективно-вокальній сфері інтонування, як і в китайській музиці загалом, відбуваються складні перетини національного та іонаціонального, традиційного й новітнього, що виявляються на різних рівнях художнього цілого та утілюються в інтонаційно-образній, лексичній та жанровій складових авторських творів.

Стабільними ознаками а сарпел'ного хорового стилю китайських авторів нині залишаються національно-ментальні засади, історико-художня й культурна спадкоємність творчості і виконавства, що віддзеркалюють специфіку їх свідомості та світоглядання, яскраву образність та асоціативність мислення, що виявляються в характері музичного висловлювання, зверненні до стійкого кола тематики, опорі на давні і сучасні поетичні джерела та глибинні шари багатонаціонального музичного фольклору Піднебесної, широко трактованого й переосмисленого «крізь призму» індивідуальної свідомості митців.

Важливим модусом розвитку а сарпел'ної хорової музики КНР у сучасний період постає орієнтація на європейський художній досвід, опора на жанрові домінантні хорової музики Старого світу, а також знакові стильові явища ХХ ст. (з акцентом уваги до неофольклоризму, неоромантизму та проявів авангардизму тощо). Актуалізується звернення митців до сучасних засобів хорової виразності та вокальної колористики, залучення новітніх технік композиторського письма (передусім сонористики). Характерною ознакою хорових а сарпел'них партитур сучасних китайських митців є збагачення ладогармонічного комплексу етнотрадиційними лексемами, оновлення тембрового чинника та ускладнення принципів фактурно-хорової організації (з тенденцією до розширення поліфонічних прийомів, зверненні до поліпластовості, застосування *divisi* співочих партій).

Широту жанрової палітри хорової музики а сарпелла у просторі китайського мистецтва сьогодення демонструють взірці в діапазоні від хорової мініатюри (зокрема фольклорної, презентованої адаптаціями народнопісенної спадщини та вільними опрацюваннями автентичного мелосу) до масштабів хорового циклу, зокрема кантатно-ораторіального, хорової поеми, хорового концерту та

хорової симфонії, презентованих у різних видових та структурно-семантичних модифікаціях.

Новаційне трактування хорових жанрів китайськими композиторами набуває значення у зв'язку з тенденцією оновлення тематики (при збереженні константного значення творів національно-патріотичної спрямованості), поглиблення аспектів індивідуально-особистісного бачення та урізноманітнення художніх прийомів відображення явищ дійсності, що супроводжується активним пошуком нових вокально-хорових виражальних ресурсів, які дозволяють розкрити у творі нові грані образно-емоційного змісту.

В авторській системі творчості китайських композиторів та репертуарі співочих колективів Піднебесної з'являються художньо виразні а *carpell*'ні твори, відзначені ускладненістю й насиченістю хорової фактури, наявністю збагаченої виражально-виконавської палітри, що сягає якості вокального «оркестру» з розвинутою тембровою драматургією, утвореною шляхом гнучкого застосування можливостей мішаного хорового складу та оригінального міксування співочих партій. Поширюється практика театралізації хорових жанрів у китайській музиці, що долає складені стереотипи у сприйнятті цієї сфери та збагачує простір а *carpell*'ної хорової творчості екстрамузичними чинниками, оригінальними ігровими елементами, які, завдяки утвореному аудіовізуальному комплексу, розширюють характер сприйняття та смисловий потенціал взірців хорового мистецтва.

Лу Туңцзе

СПЕЦИФІКА ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ МУЗИЧНО-ПОЕТИЧНОГО ДІАЛОГУ В УКРАЇНСЬКІЙ КАМЕРНО-ВОКАЛЬНІЙ ЛІРИЦІ

Lu Tonqjie

SPECIFICITY OF REFLECTION OF MUSICAL AND POETIC DIALOGUE IN UKRAINIAN CHAMBER AND VOCAL LYRICS

Камерно-вокальна музика — одна з найпоширеніших та пріоритетних сфер в українському мистецтві, що не втрачає своєї актуальності у композиторській та виконавській творчості сьогодення. Пройшовши складний шлях самоідентифікації та семантичної еволюції в українській культурі, жанри камерно-вокальної лірики (від пісенних взірців, пісні-романсу, власне романсу до вокальних циклів, сольної кантати та ін. явищ) на різних етапах своєї художньої історії набули особливого значення внаслідок опори на національні музичні архетипи, ментальні джерела, пов'язані з фольклорними традиціями, народнопісенним мелосом. Водночас зазначені різновиди отримали здатність до широкого відтворення глибоких індивідуально-особистісних настроїв, психологічних переживань, а також утілення загальнолюдської, універсальної проблематики, роздумів про буття й подолання трагізму життя в пошуках вічної гармонії.

Науково-теоретичне осягнення творів камерно-вокальної царини має певну специфіку, зумовлену формуванням її художніх закономірностей на перетині декількох систем, що розкривають природу смислової взаємодії музики й поезії, та є свідченням відкритості інтонаційного мистецтва до діалогу зі словом у прагненні розширити межі своїх художньо-комунікативних і виразових можливостей шляхом виходу у структурно-семантичний простір іншої (вербальної) мови.